

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министър на здравеопазването

**ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

ДОКЛАД

от проф. Асена Сербезова, д.ф. - министър на здравеопазването

и

Георги Гьоков, министър на труда и социалната политика

Относно: проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за хората с увреждания

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР - ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

На основание чл. 31, ал. 1 и 2, във връзка с чл. 8, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, и във връзка с чл. 73, ал. 3 от Закона за хората с увреждания внасям за разглеждане проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за хората с увреждания, приет с Постановление № 65 на Министерския съвет от 2019 г. (обн., ДВ, бр. 27 от 2019 г.; изм. и доп., бр. 33 и 48 от 2020 г., и бр. 28 от 2021 г.).

Причините, които налагат предложението проект да бъде приет от Министерския съвет са обнародваните през 2020 г. промени в Закона за хората с увреждания. Според новите правила хората с увреждания имат право на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, определени индивидуално с медицински документ, издаден от лекарските

консултативни комисии, ТЕЛК или НЕЛК, въз основа на конкретните им нужди и съгласно спецификация, утвърдена от Националната здравноосигурителна каса (НЗОК).

Премишният законов ред постановяваше, че хората с увреждания с установена необходимост от помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия, получават целева помощ за изработване, покупка и/или ремонт, с изключение на медицинските изделия, които се заплащат напълно или частично от НЗОК. Тази процедура вече е отменена на законово ниво, но към момента все още съществува регламентация за нея в приложимата подзаконова нормативна уредба – в Правилника за прилагане на Закона за хората с увреждания. Това обуславя необходимост от извършване на промяна в цитирания подзаконов нормативен акт. Новият ред, по който ще се предоставят помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия на хора с увреждания е максимално оптимизиран, като подаването на заявление за получаване на съответното изделие и неговото одобрение ще се осъществява изцяло по електронен път.

Проектът е синхронизиран с действащото към момента законодателство и обществените отношения в посочената област, регулирани от Закона за медицинските изделия (ЗМИ), Закона за здравното осигуряване (ЗЗО), Закона за здравето (ЗЗ), Закона за лечебните заведения (ЗЛЗ) и Закона за хората с увреждания (ЗХУ).

В контекста на цялостната промяна в подзаконовата нормативна уредба, касаеща новия ред за предоставяне и финансиране на помощните средства, приспособленията, съоръженията и медицинските изделия за хората с увреждания, в преходните и заключителни разпоредби на проекта са предложени промени в Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи, приет с Постановление № 83 на Министерския съвет от 2010 г. Също така се предвижда изменение и в Правилника за дейността и организацията на работа на Националния съвет за хората с увреждания, реда за признаване на национална представителност на организациите на и за хората с увреждания и контрола за спазването на критериите за национална представителност, приет с Постановление 151 на Министерския съвет от 2019 г., като е съобразена новата структура на Министерския съвет (чл. 5 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация), което е необходимо условие при определяне на представителите на държавата в Националния съвет за хората с увреждания с цел осъществяване на сътрудничеството при разработване и провеждане на политиката за правата на хората с увреждания към Министерския съвет.

За предоставянето на помощните средства, приспособленията, съоръженията и медицинските изделия, съответно тяхното изработване или ремонт, човекът с увреждане, упълномощено от него лице или лицето по чл. 21, ал. 2, т. 2 – 4 от Закона за хората с увреждания, след получаване на горепосочения медицински документ, подава заявление до управителя на НЗОК чрез директор на районна здравноосигурителна каса, съответно до директор на районна здравноосигурителна каса (РЗОК). В заявлението се посочват представените от лицето медицински документи, необходими за предоставянето на помощните средства, приспособленията, съоръженията и медицинските изделия. Заявлението се подава чрез информационната база данни, поддържана от Националната експертна лекарска комисия (НЕЛК) за всички лица, преминали през лекарска консултативна комисия (ЛКК), териториална експертна лекарска комисия (ТЕЛК)/НЕЛК за установяване на трайно намалената работоспособност/вид и степен на увреждане. В зависимост от стойността на помощното средство, приспособлението, съоръжението или медицинското изделие, съответно ремонта, компетентен да одобри заявлението е управителят на НЗОК, когато тази стойност надвишава 1000 лева или директорът на РЗОК, когато стойността на помощното средство, приспособлението, съоръжението или медицинското изделие, съответно ремонта е по-ниска от 1000 лева.

По подадените заявления ще бъде извършван предварителен контрол за съответствие с изискванията по спецификацията и спецификацията – списък, утвърдена от НЗОК по реда на наредбата по чл. 30а, ал. 4 от Закона за медицинските изделия. Не може да бъде отказано одобряване на заявлението ако са представени всички изискуеми документи с необходимото съдържание за съответните изисквания. В проекта е предвидена и процедура за отстраняване на несъответствия по подадените документи. Заявленията ще се одобряват в 7-дневен срок от подаването им.

С проекта се регламентира, че хората с увреждания получават съответните помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия, в това число тяхното изработване или ремонт, само от лица, вписани в регистъра по чл. 88, ал. 1 от Закона за хората с увреждания (воден и поддържан от Изпълнителната агенция по лекарствата) и сключили индивидуален договор с НЗОК по чл. 45, ал. 16 от Закона за здравното осигуряване. Предлага се помощните средства, приспособленията, съоръженията и медицинските изделия да се предоставят на съответното правоимащо лице, съответно да се пристъпва към изработване или ремонт, въз основа на издадения медицински документ от ЛКК, ТЕЛК или НЕЛК, и одобрено от управителя на НЗОК, съответно от директора на РЗОК заявление за предоставянето.

Предвидена е и процедура, съгласно която хората с увреждания ще имат право и на парична компенсация за пътни разходи в страната, когато индивидуално определените им с медицинския документ помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия не могат да бъдат предоставени, изработени или ремонтирани по настоящ адрес и присъствието на лицата е необходимо. Паричната компенсация ще се изплаща на правоимащите лица от съответната дирекция „Социално подпомагане“ към Агенцията за социално подпомагане по настоящия им адрес.

Предвижда се дейностите по предоставяне, отчитане, контрол и заплащане на помощните средства, приспособленията, съоръженията и медицинските изделия за хората с увреждания да се извършват автоматизирано чрез специално създаден в НЗОК специализиран софтуер. Електронизирането на тези процеси води до улесняване на лицата да упражнят правото си на достъп до нужното им помощно средство, приспособление, съоръжение и медицинско изделие.

С § 12 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2022 г. се предвижда, че НЗОК заплаща стойността на помощните средства, приспособленията, съоръженията и медицинските изделия за хората с увреждания до 30 юни 2022 г. при досегашните условия и ред до размерите, определени към 31 декември 2019 г. В тази връзка с оглед осигуряване на синхрон между актовете се предвижда постановлението да влезе в сила от 1 юли 2022 г.

С преходни разпоредби в постановлението е уредено, че НЗОК заплаща за предоставените на хората с увреждания помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия, в това число за тяхното изработване и ремонт, съобразно медицинските документи на лицата, издадени преди 1 юли 2022 г., до изтичане на сроковете, за които се отнасят медицинските документи или на съответните нормативно определени към момента на издаване на медицинските документи експлоатационни срокове на продуктите.

Лицата, които към 1 юли 2022 г. имат издаден медицински документ, но същият не определя индивидуално помощните средства, приспособленията, съоръженията и медицинските изделия за лицето съобразно утвърдената от НЗОК спецификация - списък, или медицинският документ не е вписан по реда на чл. 108а, ал. 2а от Закона за здравето, могат да упражнят правото си да получат помощните средства, приспособленията, съоръженията и медицинските изделия след индивидуалното им определяне от ЛКК, ТЕЛК или НЕЛК, издава документа, и подаване на заявление чрез информационната база данни по чл. 108а, ал. 1 от Закона за здравето.

По отношение на предложените промени, касаещи работата на органите на медицинската експертиза, е предвидено, че при издаването на медицинските документи, ЛКК, ТЕЛК и НЕЛК определят помощните средства, приспособленията, съоръженията и медицинските изделия за хората с увреждания при съобразяване на медицинските условия, експлоатационните срокове и необходимите медицински документи за предоставянето им, в това число изработване или ремонт, посочени в утвърдената от НЗОК спецификация и спецификацията - списък по наредбата по чл. 30а, ал. 4 от Закона за медицинските изделия. Комисиите ще определят помощните средства, приспособленията, съоръженията и медицинските изделия индивидуално за лицето с увреждане, като посочват конкретния им вид, индивидуализиран със съответния НЗОК код съгласно посочените спецификация и спецификация - списък по наредбата по чл. 30а, ал. 4 от Закона за медицинските изделия.

Предлагат се промени в Устройствения правилник на Изпълнителната агенция по лекарствата, с които се добавят съответните дейности във връзка с воденето и поддържането на регистъра по чл. 88, ал. 1 от Закона за хората с увреждания.

Целта на предложения проект е да се определи механизмът за предоставяне и ползване на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия на хората с увреждания в съответствие със Закона за хората с увреждания. По този начин няма да се възпрепятства процеса по предоставяне и ползване на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия.

Проектът предвижда контролът върху дейностите по предоставяне, в това число изработване и ремонт на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хора с увреждания да се извършва от НЗОК и районните здравноосигурителни каси съгласно сключените договори по реда на чл. 45, ал. 16 от ЗЗО. Въз основа на сключените договори ще се регламентират правата и задълженията на всяка от страните по тях, като по този начин ще се гарантира по-качествено протичане на целия процес по предоставяне, в това число изработване и ремонт, на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хора с увреждания.

Също така, целта на отпадането на законово ниво на процедурата по отпускане на целева помощ на хората с увреждания за изработване, покупка и/или ремонт на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия, е да се намали административната тежест за тези лица при предоставянето на необходимите им изделия, което е и цел на проекта. Хората с увреждания са сред най-уязвимите социални групи и е от съществено значение да се оптимизира процедурата, по която те ще получават помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия. Тъй

като целият процес по предоставяне, отчитане, контрол и заплащане на помощните средства, приспособленията, съоръженията и медицинските изделия за хората с увреждания ще е автоматизиран (лицето с увреждане няма да е необходимо да посещава физически НЗОК или РЗОК, а ще подава своето заявление чрез ЛКК/ТЕЛК/НЕЛК), това ще улесни хората с увреждания, които досега получаваха нужните им изделия след процедура по отпускане на целева помощ от Агенцията по социално подпомагане.

Очакваните резултати от прилагането на проекта са свързани с хармонизиране на нормативната уредба в областта на помощните средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия, предназначени за хората с увреждания. Очаква се с новите условия и ред да се оптимизира и улесни процеса по предоставяне на посочените изделия и съответно правоимащите лица да бъдат обезпечени с нужните им помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия.

С проекта не се внасят изменения, които налагат допълнителни финансови средства от бюджета на НЗОК или от консолидирания държавен бюджет за прилагането на новата уредба.

След извършен анализ за съответствие с правото на Европейския съюз се установи, че обществените отношения, предмет на проекта на постановление, не са регламентирани в европейското законодателство. Уредбата на обществените отношения, предмет на проекта, е въпрос на национално решение и е от компетентността на отделните държави членки. Това произтича от разпоредбата на чл. 168, пар. 7 от Договора за функциониране на Европейския съюз, която предвижда изключителна компетентност на държавите-членки по определяне на здравната им политика и организирането и предоставянето на здравни услуги и медицински грижи.

Проведено е публично обсъждане на проекта на постановление на основание чл. 26, ал. 4, изречение първо от Закона за нормативните актове. Проектът е съгласуван и междуведомствено в съответствие с чл. 32, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР – ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

С оглед гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, във връзка с чл. 73, ал. 3 от Закона за хората с увреждания, предлагаме Министерският съвет да разгледа и приеме проекта

на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за хората с увреждания.

ПРОФ. АСЕНА СЕРБЕЗОВА, Д.Ф.

МИНИСТЪР НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

ГЕОРГИ ГЪОКОВ

МИНИСТЪР НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА